

Important Articles in Indian Constitution

భారత రాజ్యాంగంలో 100 కంటే ఎక్కువ సవరణలతో 25 భాగాలు, 12 షెడ్యూల్లు, 5 అనుబంధాలలో 448 ఆర్టికల్లు ఉన్నాయి. పరీక్షల కోసం భారత రాజ్యాంగంలోని ప్రతి ఆర్టికల్ తప్పనిసరిగా తెలుసుకోవలసినది కాదు. అందువల్ల, భారత రాజ్యాంగంలోని పరీక్షల దృక్పథం నుండి ముఖ్యమైన అన్ని వ్యాసాలు క్రింద ఇవ్వబడ్డాయి:

- **పార్ట్ 1: ఆర్టికల్ 1 నుండి 4 వరకు**

ఆర్టికల్ 1 - యూనియన్ పేరు మరియు ప్రాంతం.

ఆర్టికల్ 2 - కొత్త రాష్ట్ర ప్రవేశం మరియు స్థాపన.

ఆర్టికల్ 3 - కొత్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు మరియు ప్రాంతాలు, సరిహద్దులు మరియు ఇప్పటికే ఉన్న రాష్ట్రాల పేర్ల మార్పు

- **పార్ట్ 2: ఆర్టికల్ 5 నుండి 11 వరకు**

ఆర్టికల్ 5 - రాజ్యాంగం ప్రారంభంలో పౌరసత్వం.

ఆర్టికల్ 6 - పాకిస్తాన్ నుండి భారతదేశానికి వలస వచ్చిన నిర్దిష్ట వ్యక్తి యొక్క పౌరసత్వ హక్కులు.

ఆర్టికల్ 10 - పౌరసత్వం యొక్క హక్కుల కొనసాగింపు.

ఆర్టికల్ 11 - చట్టం ద్వారా పౌరసత్వ హక్కును నియంత్రించడానికి పార్లమెంటు.

- **పార్ట్ 3: ఆర్టికల్ 12 నుండి 35 వరకు**

ఆర్టికల్ 12 - రాజ్యం యొక్క నిర్వచనం.

ఆర్టికల్ 13 - ప్రాథమిక హక్కులకు న్యాయ సమీక్ష .

Important Fundamental Rights Articles in Indian Constitution

ప్రారంభంలో, భారత రాజ్యాంగం 7 ప్రాథమిక ప్రాథమిక హక్కులను అందించింది, ఇప్పుడు కేవలం 6 మాత్రమే ఉన్నాయి. 44వ సవరణ చట్టం 1978 ద్వారా ప్రాథమిక హక్కుల జాబితా నుండి ఆస్తి హక్కు U/A 31 తొలగించబడింది. చట్టపరమైన హక్కు U/A 300 – A చేయబడింది. మరియు రాజ్యాంగంలోని XII భాగంలో చేర్చబడింది.

Right to Equality (Article 14 - 18)

ఆర్టికల్ 14 - చట్టం ముందు సమానత్వం.

ఆర్టికల్ 15 - మతం, జాతి, కులం, లింగం లేదా పుట్టిన ప్రదేశం ఆధారంగా వివక్షను నిషేధించడం.

ఆర్టికల్ 16 - పబ్లిక్ ఎంప్లాయ్మెంట్ విషయాలలో సమానత్వం.

ఆర్టికల్ 17 - అంటరానితనం నిర్మూలన.

ఆర్టికల్ 18 - బిరుదుల రద్దు.

Right to Freedom (Article 19 - 22)

- ఆర్టికల్ 19 - పౌరులందరికీ ఆరు హక్కులకు హామీ ఇస్తుంది మరియు అవి:
  - a - వాక్ మరియు భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛ.
  - b - శాంతియుతంగా మరియు ఆయుధాలు లేకుండా సమావేశమయ్యే స్వేచ్ఛ.
  - c - సంఘాలు లేదా సంఘాలను ఏర్పాటు చేసుకునే స్వేచ్ఛ.
  - d - భారతదేశ భూభాగం అంతటా స్వేచ్ఛగా తిరిగే స్వేచ్ఛ.
  - ఇ - భారతదేశంలోని ఏ ప్రాంతంలోనైనా నివసించడానికి మరియు స్థిరపడే స్వేచ్ఛ.
  - f - విస్మరించబడింది
  - g - ఏదైనా వృత్తిని అభ్యసించే లేదా ఏదైనా వృత్తి, వ్యాపారం లేదా వ్యాపారాన్ని కొనసాగించే స్వేచ్ఛ.
- ఆర్టికల్ 20 - నేరాలకు సంబంధించిన శిక్షకు సంబంధించి రక్షణ.
- ఆర్టికల్ 21 - జీవితం మరియు వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ యొక్క రక్షణ.
- ఆర్టికల్ 22 - కొన్ని కేసులలో అరెస్టు మరియు నిర్బంధానికి వ్యతిరేకంగా రక్షణ.

Right Against Exploitation (Article 23 - 24)

- ఆర్టికల్ 23 - మనుషుల క్రయ విక్రయాలను మరియు బలవంతంగా వెట్టిచాకిరీ నిషేధించబడింది.
- ఆర్టికల్ 24 - కర్మాగారాలు మరియు గనులలో (14 సంవత్సరాల కంటే తక్కువ వయస్సు ఉన్న) పిల్లలను నియమించడాన్ని నిషేధించడం

Right to Freedom of Religion (Article 25 - 28)

ఆర్టికల్ 25 - మనస్సాక్షి స్వేచ్ఛ మరియు స్వేచ్ఛా వృత్తి, అభ్యాసం మరియు మత ప్రచారం.

ఆర్టికల్ 26 - మతపరమైన వ్యవహారాలను నిర్వహించే స్వేచ్ఛ.

ఆర్టికల్ 27 - ఏదైనా నిర్దిష్ట మతం ప్రచారం కోసం పన్నులు చెల్లించే స్వేచ్ఛ.

ఆర్టికల్ 28 - మతపరమైన బోధనకు హాజరుకాకుండా స్వేచ్ఛ.

సాంస్కృతిక మరియు విద్యా హక్కులు: ఆర్టికల్ 29 మరియు ఆర్టికల్ 30

ఆర్టికల్ 29 - మైనారిటీల ప్రయోజనాల పరిరక్షణ.

ఆర్టికల్ 30 - విద్యా సంస్థలను స్థాపించడానికి మరియు నిర్వహించడానికి మైనారిటీల హక్కు.

రాజ్యాంగ పరిష్కారాల హక్కు: ఆర్టికల్ 32

ఆర్టికల్ 32 - ప్రాథమిక హక్కుల అమలుకు పరిష్కారాలు.

Part 4: Directive Principal of States Policy

- ఆర్టికల్ 36 - నిర్వచనం
- ఆర్టికల్ 37 - DPSP యొక్క అప్లికేషన్
- ఆర్టికల్ 39A - సమాన న్యాయం మరియు ఉచిత న్యాయ సహాయం
- ఆర్టికల్ 40 - గ్రామ పంచాయతీ యొక్క సంస్థ
- ఆర్టికల్ 41 - పని చేయడానికి, విద్యకు మరియు కొన్ని సందర్భాల్లో ప్రజలకు సహాయం చేయడానికి హక్కు
- ఆర్టికల్ 43 - జీవన వేతనాలు మొదలైనవి. కార్మికుల కోసం.
- ఆర్టికల్ 43A - పరిశ్రమల నిర్వహణలో కార్మికుల భాగస్వామ్యం.
- ఆర్టికల్ 44 - యూనిఫాం సివిల్ కోడ్. (గోవాలో మాత్రమే వర్తిస్తుంది)
- ఆర్టికల్ 45 - పిల్లలకు ఉచిత మరియు నిర్బంధ విద్యను అందించడం.
- ఆర్టికల్ 46 - షెడ్యూల్డ్ కులాలు (SC), షెడ్యూల్డ్ తెగలు (ST) మరియు OBCల విద్యా మరియు ఆర్థిక ప్రయోజనాలను ప్రోత్సహించడం.
- ఆర్టికల్ 47 - పోషకాహార స్థాయిని మరియు జీవన ప్రమాణాలను పెంచడం మరియు ప్రజారోగ్యాన్ని మెరుగుపరచడం రాష్ట్ర విధి.
- ఆర్టికల్ 48 - వ్యవసాయం మరియు పశుపోషణ సంస్థ.
- ఆర్టికల్ 49 - స్మారక చిహ్నాలు మరియు ప్రదేశాలు మరియు సహజ ప్రాముఖ్యత కలిగిన వస్తువుల రక్షణ.
- ఆర్టికల్ 50 - కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ నుండి న్యాయవ్యవస్థను వేరు చేయడం.
- ఆర్టికల్ 51 - అంతర్జాతీయ శాంతి మరియు భద్రతను ప్రోత్సహించడం.

Part 4A-Fundamental Duties

11 ప్రాథమిక విధులు ఉన్నాయి. 42వ సవరణ చట్టం ద్వారా 1976 సంవత్సరంలో 10 ప్రాథమిక విధులను రాజ్యాంగంలో చేర్చారు. 86వ సవరణ చట్టం 2002 జూలైలో మరొకటి చేర్చబడింది.

Important Articles in Indian Constitution-Part 5: Union Article

- ఆర్టికల్ 52 - భారత రాష్ట్రపతి
ఆర్టికల్ 53 - యూనియన్ యొక్క కార్యనిర్వాహక అధికారం
ఆర్టికల్ 54 - రాష్ట్రపతి ఎన్నిక
ఆర్టికల్ 61 - రాష్ట్రపతి అభిశంసన ప్రక్రియ
ఆర్టికల్ 63 - భారత ఉపరాష్ట్రపతి
ఆర్టికల్ 64 - ఉపాధ్యక్షుడు కౌన్సిల్ ఆఫ్ స్టేట్స్ కు ఎక్స్-అఫీషియో చైర్మన్ గా ఉండాలి
ఆర్టికల్ 66 - ఉపరాష్ట్రపతి ఎన్నిక
ఆర్టికల్ 72 - రాష్ట్రపతి క్షమాపణ అధికారాలు
ఆర్టికల్ 74 - రాష్ట్రపతికి సహాయం చేయడానికి మరియు సలహా ఇవ్వడానికి మంత్రుల మండలి
ఆర్టికల్ 76 - భారతదేశానికి అటార్నీ జనరల్
ఆర్టికల్ 79 - పార్లమెంటు రాజ్యాంగం
ఆర్టికల్ 80 - రాజ్యసభ కూర్పు
ఆర్టికల్ 81 - లోక్ సభ కూర్పు
ఆర్టికల్ 83 - పార్లమెంటు సభల వ్యవధి
ఆర్టికల్ 93 - ప్రజల సభకు స్పీకర్లు మరియు డిప్యూటీ స్పీకర్లు
ఆర్టికల్ 105 - అధికారాలు, అధికారాలు మొదలైనవి. పార్లమెంటు సభ
ఆర్టికల్ 109 - డబ్బు బిల్లులకు సంబంధించి ప్రత్యేక విధానం
ఆర్టికల్ 110 - “మనీ బిల్లులు” నిర్వచనం
ఆర్టికల్ 112 - వార్షిక ఆర్థిక బడ్జెట్
ఆర్టికల్ 114 - కేటాయింపు బిల్లులు
ఆర్టికల్ 123 - పార్లమెంటు విరామ సమయంలో ఆర్డినెన్సులను ప్రకటించడానికి రాష్ట్రపతికి ఉన్న అధికారాలు
ఆర్టికల్ 124 - సుప్రీం కోర్ట్ స్థాపన
ఆర్టికల్ 125 - న్యాయమూర్తుల జీతాలు
ఆర్టికల్ 126 - తాత్కాలిక ప్రధాన న్యాయమూర్తి నియామకం
ఆర్టికల్ 127 - తాత్కాలిక న్యాయమూర్తుల నియామకం
ఆర్టికల్ 128 - సుప్రీంకోర్టులో రిటైర్డ్ జడ్జి హాజరు
ఆర్టికల్ 129 - సుప్రీం కోర్ట్ కోర్టు ఆఫ్ రికార్డ్

ఆర్టికల్ 130 - సుప్రీంకోర్టు సీటు

ఆర్టికల్ 136 - సుప్రీంకోర్టుకు అప్పీల్ చేయడానికి ప్రత్యేక సెలవులు

ఆర్టికల్ 137 - సుప్రీం కోర్టు తీర్పు లేదా ఆదేశాల సమీక్ష

ఆర్టికల్ 141 - భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానం యొక్క నిర్ణయం అన్ని కోర్టులకు కట్టుబడి ఉంటుంది

ఆర్టికల్ 148 - కంప్ట్రోలర్ మరియు ఆడిటర్ - జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా

ఆర్టికల్ 149 - CAG యొక్క విధులు మరియు అధికారాలు

Important Articles in Indian Constitution-Part 6: States Article

- ఆర్టికల్ 153 - రాష్ట్ర గవర్నర్లు
- ఆర్టికల్ 154 - గవర్నర్ యొక్క కార్యనిర్వాహక అధికారాలు
- ఆర్టికల్ 161 - గవర్నర్ యొక్క క్షమాపణ అధికారాలు
- ఆర్టికల్ 165 - అడ్వకేట్ - జనరల్ ఆఫ్ స్టేట్
- ఆర్టికల్ 213 - ఆర్డినెన్సులను ప్రకటించడానికి గవర్నర్ అధికారం
- ఆర్టికల్ 214 - రాష్ట్రాలకు హైకోర్టులు
- ఆర్టికల్ 215 - హైకోర్టులు రికార్డు కోర్టుగా ఉండాలి
- ఆర్టికల్ 226 - కొన్ని రిట్లను జారీ చేయడానికి హైకోర్టుల అధికారం
- ఆర్టికల్ 233 - జిల్లా న్యాయమూర్తుల నియామకం
- ఆర్టికల్ 235 - సబ్జుడినేట్ కోర్టులపై నియంత్రణ

పార్ట్ 8: కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు

భారత రాజ్యాంగంలో ముఖ్యమైన ఆర్టికల్స్ పార్ట్ 9-పంచాయతీలు

- ఆర్టికల్ 243A - గ్రామసభ
- ఆర్టికల్ 243B - పంచాయతీల రాజ్యాంగం

పార్ట్ 9a - మున్సిపాలిటీలు (ఆర్టికల్ 243 P - 243 ZG)

పార్ట్ 10 - షెడ్యూల్డ్ మరియు ట్రిబల్ ప్రాంతాలు (ఆర్టికల్ 244)

పార్ట్ 11- సెంటర్-స్టేట్ రిలేషన్

భారత రాజ్యాంగంలోని ముఖ్యమైన ఆర్టికల్స్-పార్ట్ 12 - ఫైనాన్స్, ఆస్తులు, ఒప్పందాలు మరియు దావాలు: ఆర్టికల్ 264 నుండి ఆర్టికల్ 300 వరకు

- ఆర్టికల్ 266 - కన్సాలిడేటెడ్ ఫండ్ మరియు పబ్లిక్ అకౌంట్స్ ఫండ్
- ఆర్టికల్ 267 - ఆకస్మిక నిధి ఆఫ్ ఇండియా
- ఆర్టికల్ 280 - ఫైనాన్స్ కమిషన్
- ఆర్టికల్ 300 A - ఆస్తి హక్కు

ఆర్టికల్ 312 - అఖిల భారత సర్వీసెస్

ఆర్టికల్ 315 - యూనియన్ మరియు రాష్ట్రాల కోసం పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్లు

ఆర్టికల్ 320 - పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ విధులు

ఆర్టికల్ 323A - అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యునల్స్

Important Articles in Indian Constitution-Part 15 – Elections: Article 324 to Article 329

- ఆర్టికల్ 324 - ఎన్నికల పర్యవేక్షణ, దిశ మరియు నియంత్రణ ఎన్నికల కమిషన్లో ఉంటాయి
- ఆర్టికల్ 325 - మతం, జాతి, కులం లేదా లింగం ప్రాతిపదికన ప్రత్యేక, ఓటర్ల జాబితాలో చేర్చడానికి లేదా చేర్చడానికి అనర్హులు కాదు.
- ఆర్టికల్ 326 - ప్రజల సభలకు మరియు రాష్ట్రాల శాసన సభలకు ఎన్నికలు వయోజన ఓటు హక్కు ఆధారంగా ఉండాలి

ఆర్టికల్ 338 - SC & ST కోసం జాతీయ కమిషన్

ఆర్టికల్ 340 - వెనుకబడిన తరగతుల పరిస్థితులను పరిశోధించడానికి కమిషన్ నియామకం

పార్ట్ 17 - అధికార భాష: ఆర్టికల్ 343 నుండి ఆర్టికల్ 351 వరకు

ఆర్టికల్ 343 - యూనియన్ యొక్క అధికారిక భాషలు

ఆర్టికల్ 345 - అధికారిక భాషలు లేదా రాష్ట్ర భాషలు

ఆర్టికల్ 348 - సుప్రీంకోర్టు మరియు హైకోర్టులలో ఉపయోగించాల్సిన భాషలు

ఆర్టికల్ 351 - హిందీ భాష అభివృద్ధికి ఆదేశం

Part 18 – Emergency: Article 352 to 360

- ఆర్టికల్ 352 - ఎమర్జెన్సీ ప్రకటన (జాతీయ అత్యవసర పరిస్థితి)
- ఆర్టికల్ 356 - రాష్ట్ర అత్యవసర పరిస్థితి (రాష్ట్రపతి పాలన)
- ఆర్టికల్ 360 - ఆర్థిక అత్యవసర పరిస్థితి

పార్ట్ 20 - రాజ్యాంగ సవరణ: ఆర్టికల్ 368

ఆర్టికల్ 368 - రాజ్యాంగాన్ని సవరించడానికి పార్లమెంటు అధికారాలు

ఆర్టికల్ 370 - J&K యొక్క పూర్వ రాష్ట్రానికి తాత్కాలిక నిబంధన (ఆగస్టు 5 & 6, 2019న తీసివేయబడింది).

ఆర్టికల్ 393 - చిన్న శీర్షిక - ఈ రాజ్యాంగాన్ని భారత రాజ్యాంగం అని పిలుస్తారు.

